

ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΑ

Η ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Προκαταρκτική Σημείωση: Το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας επιφυλάσσεται να επιβάλει επιπρόσθετους όρους που αφορούν την ειδική χρήση του υποστατικού ή σε περίπτωση που εγκατασταθούν σε αυτό μηχανήματα ή άλλος εξοπλισμός.

Οι πιο κάτω όροι τίθενται από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας, σύμφωνα με τους περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμους του 1996 έως (Αρ. 2) του 2015 και τους σχετικούς Κανονισμούς που εκδόθηκαν με βάση τους νόμους αυτούς καθώς και τον περί Πετρελαιοειδών Νόμο (Κεφ.272) και τους Κανονισμούς που εκδόθηκαν κάτω από τον Νόμο αυτό.

Οι όροι 1 - 14 αναφέρονται ειδικότερα στις διατάξεις των περί Ασφάλειας και Υγείας (Ελάχιστες Προδιαγραφές για Προσωρινά ή Κινητά Εργοτάξια) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π.410/2015) και αφορούν τις κατασκευαστικές εργασίες (αρχικές και μεταγενέστερες καθόλη τη διάρκεια της ζωής του υποστατικού / κτηριακών εγκαταστάσεων).

Οι όροι 15 - 63 αναφέρονται κυρίως στις διατάξεις των περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας στους Χώρους Εργασίας Κανονισμών του 2002 και 2004 (Κ.Δ.Π.174/2002 και Κ.Δ.Π.494/2004) καθώς και σε άλλες σχετικές διατάξεις της Νομοθεσίας.

Η συμμόρφωση με τους πιο κάτω όρους αποτελεί υποχρέωση των ιδιοκτητών ή και των κατόχων των υποστατικών σε σχέση με την εξέταση της παρούσας αίτησης και θα ελεγχθεί τόσο κατά το στάδιο της εξέτασης τυχόν αίτησης που θα υποβάλετε για σκοπούς έκδοσης Πιστοποιητικού Έγκρισης, όσο και σε μελλοντικές επιθεωρήσεις που θα διεξάγονται από Επιθεωρητές Εργασίας του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας.

1. Συντονιστές Ασφάλειας και Υγείας

1.1. Συντονιστής Μελέτης¹

Πριν από την έναρξη της μελέτης του έργου πρέπει να οριστεί Συντονιστής για τα θέματα Ασφάλειας και Υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου (Συντονιστής Μελέτης) ο οποίος θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να συντονίζει την εφαρμογή, από τους μελετητές του έργου, των αρχών πρόληψης σε θέματα ασφάλειας και υγείας στα στάδια σύλληψης, επεξεργασίας και εκπόνησης της μελέτης και να καταρτίσει ή να αναθέσει την κατάρτιση του Σχεδίου Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) καθώς και την κατάρτιση και αναπροσαρμογή του Φάκελου Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ). Ο Συντονιστής Μελέτης ορίζεται με γραπτή συμφωνία από τον κύριο του έργου ή τον μελετητή ολόκληρου του έργου, κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα και εκτελεί τα καθήκοντα που καθορίζονται στη σχετική νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση ο κύριος του έργου διασφαλίζει τον ορισμό του Συντονιστή.

¹ Ισχύει για αναπτύξεις όπου προβλέπεται ή θα εκτελεστούν εργασίες από περισσότερους του ενός εργολάβου ή υπεργολάβου όπου απαιτείται εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση.

Ο Συντονιστής Μελέτης πρέπει να διαθέτει επαρκή μέσα και πόρους για τη διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας σε σχέση με την εκπόνηση της μελέτης, το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την προετοιμασία της εκτέλεσης του έργου.

1.2. Συντονιστής Εκτέλεσης²

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου, πρέπει να οριστεί Συντονιστής για τα θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου (Συντονιστής Εκτέλεσης), ο οποίος θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να συντονίζει την εφαρμογή των αρχών πρόληψης και του ΣΑΥ από τους εργολάβους και υπεργολάβους καθώς και τη συνεργασία μεταξύ των εργολάβων και υπεργολάβων κατά την εκτέλεση των εργασιών. Επίσης, πρέπει να αναπροσαρμόζει το ΣΑΥ και ΦΑΥ σε συνεργασία με τον Συντονιστή Μελέτης, όπου αυτό απαιτείται.

Ο Συντονιστής Εκτέλεσης ορίζεται, με γραπτή συμφωνία, από τον εργολάβο ολόκληρου του έργου ή από τον κύριο του έργου, όταν δεν υπάρχει εργολάβος ολόκληρου του έργου, κατέχει τα απαιτούμενα προσόντα και εκτελεί τα καθήκοντα που καθορίζονται στους πιο πάνω Κανονισμούς. Σε κάθε περίπτωση ο κύριος του έργου διασφαλίζει τον ορισμό του Συντονιστή.

Για εργοτάξια έργων Πρώτης Τάξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων Νόμων του 2001 έως 2013, πρέπει να οριστεί Συντονιστής Εκτέλεσης σε πλήρη απασχόληση.

Ο Συντονιστής Εκτέλεσης πρέπει να διαθέτει τα απαιτούμενα μέσα και την αρμοδιότητα για την εκτέλεση των καθηκόντων του χωρίς να επηρεάζεται από ενδεχόμενες συγκρούσεις συμφερόντων.

2. Σχέδιο και Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου πρέπει να εκπονηθεί κατάλληλο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) και να καταρτιστεί ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ), όπου αυτά εφαρμόζονται. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να εκπονηθούν στο στάδιο της μελέτης του έργου και να αναπροσαρμόζονται καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών.

2.1. Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ)

Το ΣΑΥ αναφέρεται στις εργασίες εκτέλεσης του έργου.

Το περιεχόμενο του ΣΑΥ καθορίζεται στη σχετική νομοθεσία. Στο ΣΑΥ πρέπει να καθορίζονται, μεταξύ άλλων, με βάση τις γραπτές εκτιμήσεις των κινδύνων και λαμβανομένου υπόψη του χρονοδιαγράμματος εκτέλεσης του έργου, τα ειδικά μέτρα για τις εργασίες που προγραμματίζονται ή/και αναμένονται να πραγματοποιηθούν. Τα ειδικά μέτρα περιλαμβάνουν τις μεθόδους εργασίας, τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα και άλλες διευθετήσεις για τη διαχείριση και αντιμετώπιση των κινδύνων που ενέχονται στις διάφορες φάσεις, δραστηριότητες και θέσεις εργασίας εκτέλεσης του έργου για την προστασία των προσώπων στην εργασία ή/και άλλων προσώπων που τυχόν να επηρεαστούν. Επίσης, πρέπει να περιλαμβάνει τους κανόνες που θα εφαρμόζονται στο εργοτάξιο και τις εργασίες για τις οποίες πρέπει να υποβάλλεται ασφαλής μέθοδος εργασίας ή και να εφαρμόζεται σύστημα γραπτής άδειας εργασίας καθώς και οι

² Ισχύει για αναπτύξεις όπου προβλέπεται ή θα εκτελεστούν εργασίες από περισσότερους του ενός εργολάβου ή υπεργολάβου όπου απαιτείται εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση.

διαδικασίες έγκρισης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στους κινδύνους που προκύπτουν από την ταυτόχρονη διεξαγωγή των εργασιών.

Το ΣΑΥ πρέπει να αναπροσαρμόζεται ανάλογα με την εξέλιξη των εργασιών και τις αλλαγές που επέρχονται πριν από την έναρξη και καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών.

Το ΣΑΥ δηλαδή τα απαιτούμενα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα, περιλαμβανομένων ειδικών μελετών ή τα αποτελέσματα επισκοπήσεων, των ειδικών μέτρων, καθώς και άλλων διευθετήσεων για τη διαχείριση και για την αντιμετώπιση των κινδύνων, ενσωματώνονται στη μελέτη, τα κατασκευαστικά σχέδια, τις τεχνικές προδιαγραφές προκήρυξης, τους όρους και τις απαιτήσεις των συμβολαίων ανάθεσης του έργου.

2.2. Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας (ΦΑΥ)

Ο ΦΑΥ αναφέρεται στις μελλοντικές εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου.

Ο ΦΑΥ καταρτίζεται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του έργου και περιλαμβάνει τα πραγματικά στοιχεία του έργου όπως αυτό εκτελέστηκε. Πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τα ενημερωμένα σχέδια του έργου όπως αυτό έχει κατασκευαστεί, πληροφορίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τους προβλεπόμενους κινδύνους που έχουν σχέση με τις εργασίες τακτικής ή έκτακτης συντήρησης ή άλλες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη μελλοντική ζωή του έργου, καθώς και τις μεθόδους εργασίας και τα διαθέσιμα μέσα για την ασφαλή εκτέλεση των εργασιών αυτών.

Ο ΦΑΥ αναπροσαρμόζεται μετά το πέρας των εργασιών και παραδίδεται στον κύριο του έργου με μέριμνα του Συντονιστή Μελέτης ή/και του Μελετητή ή/και του Επιβλέποντα του έργου, εντός τριών μηνών μετά την παράδοση του έργου προς χρήση.

3. Χωροταξικό σχέδιο

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου πρέπει να ετοιμαστεί χωροταξικό σχέδιο του χώρου του εργοταξίου στο οποίο καθορίζονται και περιγράφονται, μεταξύ άλλων, τα όρια περιφράξης του χώρου του εργοταξίου περιλαμβανομένου του χώρου αποθήκευσης των υλικών και του εξοπλισμού, οι οδοί κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων, οι χώροι αποθήκευσης των υλικών, του εξοπλισμού και των άχρηστων υλικών, οι χώροι των γραφείων του εργοταξίου, οι είσοδοι και έξοδοι του εργοταξίου, οι θέσεις εγκατάστασης των γερανών, οι θέσεις εγκατάστασης των ικριωμάτων, οι χώροι υγιεινής, καθαρισμού, αποδυτηρίων και λήψης γευμάτων για τους εργαζόμενους.

4. Εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση Εργοταξίου³

Δεκατέσσερις (14) ημέρες πριν από την έναρξη των εργασιών θα πρέπει να διαβιβαστεί στο αρμόδιο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας η «εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση Εργοταξίου», όπου αυτό εφαρμόζεται. Το σχετικό έντυπο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ και στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας σε έντυπη μορφή. Η «εκ των Προτέρων Γνωστοποίηση Εργοταξίου» θα πρέπει να συνοδεύεται με τα πιο κάτω έγγραφα⁴:

³ Για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που υπερβαίνει τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα απασχολούνται ταυτόχρονα περισσότερα από είκοσι (20) πρόσωπα στην εργασία ή όταν ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα πεντακόσια (500) ημερομίσθια. Το έντυπο της Γνωστοποίησης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ.

⁴ Δείγματα των εγγράφων αυτών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ.

- 4.1 Υπογραμμένη Δήλωση από τον κύριο του έργου, τον επιβλέποντα και τον εργολάβο του έργου ότι έχουν ενημερωθεί για τις υποχρεώσεις τους όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία.
- 4.2 Συμφωνητικό έγγραφο⁵ ορισμού των Συντονιστών μελέτης⁶ και εκτέλεσης⁷ και γραπτή αποδοχή του διορισμού εκ μέρους τους.
- 4.3 Υπογραμμένη δήλωση από το Συντονιστή μελέτης ότι εκπόνησε το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) ή/και ανάθεσε την εκπόνηση του, στην οποία αναφέρεται το όνομα του προσώπου στο οποίο ανάθεσε την εκπόνηση του ΣΑΥ, όπου αυτό εφαρμόζεται.

5. Ανάρτηση Πινακίδας

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου και καθόλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών πρέπει να τοποθετηθεί ή να αναρτηθεί πινακίδα σε περίοπτο σημείο του εργοταξίου, στην οποία να αναγράφονται τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των Συντονιστών για τα θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης (Συντονιστής μελέτης) και κατά την εκτέλεση του έργου (Συντονιστής εκτέλεσης).

6. Είσοδος – έξοδος και περίφραξη του εργοταξίου

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου, ο χώρος του εργοταξίου πρέπει να απομονώνεται, περιλαμβανομένων και των βοηθητικών χώρων αποθήκευσης υλικών και εξοπλισμού, μέσω κατάλληλης περίφραξης επαρκούς αντοχής και ύψους ή μέσω άλλων αποτελεσματικών μέσων για την αποτροπή εισόδου σε αυτό προσωπικού χωρίς σχετική άδεια ή εξουσία. Η περίφραξη πρέπει να έχει ευκρινή και εμφανή σήμανση.

Η περίφραξη του εργοταξίου πρέπει να έχει ικανοποιητικό ύψος, τουλάχιστον 1.80 m, εκτός αν τεκμηριώνεται με βάση τη γραπτή εκτίμηση του κινδύνου, που ετοιμάζεται σύμφωνα με τους περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2002, ότι λόγω της φύσης των εργασιών, τη θέση και τις συνθήκες του εργοταξίου μικρότερο ύψος περίφραξης, είναι ικανοποιητικό και επαρκές καθώς και ευκρινή και εμφανή σήμανση.

Στις περιπτώσεις εργοταξίων σε οδικές αρτηρίες που είναι ανοιχτές στην κυκλοφορία, πρέπει, σε συνεργασία με την Αστυνομία ή/και άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, να τοποθετούνται κατάλληλα και επαρκή συστήματα αναχαίτισης, όπως στηθαία ασφαλείας ή άλλα ισοδύναμα μέτρα με ανάλογη ρύθμιση του ορίου ταχύτητας για την αποτροπή του κινδύνου για τα πρόσωπα που βρίσκονται στον χώρο του εργοταξίου.

7. Διευθετήσεις για συντήρηση των δομικών στοιχείων των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού

Πρέπει να προβλεφθούν επαρκείς διευθετήσεις και μέτρα, περιλαμβανομένων ασφαλών προσβάσεων και θέσεων εργασίας, καθώς και παροχής του απαραίτητου εξοπλισμού και διευκολύνσεων, για την τακτική και έκτακτη συντήρηση των δομικών στοιχείων, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού της ανάπτυξης, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων

⁵ Στην περίπτωση που ορίζονται νομικά πρόσωπα ως συντονιστές, πρέπει να καθορίζονται στη γραπτή συμφωνία τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανατίθενται τα καθήκοντα των συντονιστών.

⁶ **Συντονιστής Μελέτης:** Συντονιστής(ές) για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών 4 και 8.

⁷ **Συντονιστής Εκτέλεσης:** Συντονιστής(ές) για θέματα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών 4 και 9.

της συντήρησης των όψεων, της οροφής ή/και στέγης, του καθαρισμού των υαλοπινάκων, της συντήρησης των ανελκυστήρων και των συσκευών κλιματισμού. Οι διευθετήσεις και τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν την πρόβλεψη και εγκατάσταση καταλλήλων κλιμάκων, εξεδρών εργασίας και κιγκλιδωμάτων, την εγκατάσταση κατάλληλων αγκυρίων ή μηχανισμών στήριξης εξοπλισμού ασφαλείας, καθώς και την εγκατάσταση καταλλήλων ρευματοδοτών για την εκτέλεση των εν λόγω εργασιών.

8. Ασφαλής Πρόσβαση και Θέση Εργασίας στην οροφή / στέγη

Επιπρόσθετα από τη γενικότητα του πιο πάνω όρου «**Διευθετήσεις για συντήρηση των δομικών στοιχείων των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού**» πρέπει να προβλεφθούν επαρκείς ειδικές διευθετήσεις και ειδικά μέτρα για την ασφαλή πρόσβαση και ασφαλή θέση εργασίας στην οροφή / στέγη, για μελλοντικές επισκευές και τακτική ή έκτακτη συντήρηση των δομικών στοιχείων και του εξοπλισμού που βρίσκεται στην οροφή του κτηρίου για την αποφυγή πτώσης από ύψος.

Οι διευθετήσεις και τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν κατάλληλο κλιμακοστάσιο πρόσβασης, ή κατάλληλη κάθετη σκάλα με δακτύλιο ασφαλείας, κιγκλιδωμά ή άλλο κατάλληλο εμπόδιο στα άκρα της οροφής / στέγης, κατάλληλα οριζόντια συστήματα για προστασία έναντι πτώσης (για πρόσδεση ζώνης ασφαλείας) (roof top horizontal Lifeline Systems for Fall Arrest) ή/και κατάλληλα και επαρκή αγκύρια / σημεία πρόσδεσης ζωνών ασφαλείας / στήριξης εξεδρών εργασίας.

Οι ασφαλείς προσβάσεις και οι ασφαλείς θέσεις εργασίας θα πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα για να διατηρούνται σε ικανοποιητική κατάσταση από πλευράς ασφάλειας και υγείας.

9. Προσθήκες / Μετατροπές από αρχικό σχεδιασμό

Σε κάθε περίπτωση που θα εκτελεστούν εργασίες προσθηκών ή/και μετατροπών από τον αρχικό σχεδιασμό της ανάπτυξης, θα πρέπει να αναθεωρηθούν τα αρχιτεκτονικά σχέδια καθώς και άλλα σχέδια συστημάτων και εγκαταστάσεων του κτηρίου που τυχόν τροποποιούνται, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρολογικών σχεδίων και των σχεδίων συστημάτων κλιματισμού. Επίσης, θα πρέπει ανάλογα να αναπροσαρμοστεί κατάλληλα ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας της ανάπτυξης.

10. Εναέρια και υπόγεια δίκτυα παροχής υπηρεσιών

1.A.1 Πρέπει να συλλέγονται πληροφορίες και να εντοπίζονται τυχών υφιστάμενα εναέρια ή υπόγεια δίκτυα παροχής υπηρεσιών (ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών, νερού, αποχετεύσεων κ.λπ.) και να αποτυπώνονται στα αρχιτεκτονικά σχέδια.

2.A.1 Να γίνεται διαβούλευση με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες και να καθορίζονται μέτρα για την αποφυγή ή αντιμετώπιση των προβλεπτών κινδύνων από τα υφιστάμενα εναέρια ή υπόγεια δίκτυα υπηρεσιών.

3.A.1 Όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες για τα υφιστάμενα εναέρια ή υπόγεια δίκτυα καθώς και τα μέτρα για την αποφυγή ή αντιμετώπιση των κινδύνων που αναμένεται να δημιουργηθούν από τα δίκτυα αυτά να περιλαμβάνονται στο ΣΑΥ.

11. Εγκατάσταση και Χρήση Ικριωμάτων

Σε περίπτωση όπου στο εργοτάξιο εγκατασταθούν ικριώματα, οι θέσεις εγκατάστασης των ικριωμάτων πρέπει να καθορίζονται στο χωροταξικό σχέδιο του εργοταξίου.

Τα ικριώματα πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται, να ανεγείρονται και να συντηρούνται έτσι ώστε να μην μπορούν να καταρρεύσουν ή να μετατοπισθούν τυχαία.

Θα πρέπει να είναι διαθέσιμο στο εργοτάξιο το Σχέδιο διαμόρφωσης και οι οδηγίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης του κατασκευαστή στην περίπτωση που τα ικριώματα είναι κατασκευασμένα σύμφωνα με τα Κυπριακά ή άλλα ισοδύναμα πρότυπα. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει διαθέσιμη σχετική μελέτη με τους υπολογισμούς αντοχής και ευστάθειας από αρμόδιο αδειούχο Πολιτικό Μηχανικό και το Σχέδιο διαμόρφωσης και οι οδηγίες συναρμολόγησης και αποσυναρμολόγησης με βάση την εν λόγω μελέτη.

12. Εγκατάσταση και Χρήση Γερανών

Σε περίπτωση όπου στο εργοτάξιο εγκατασταθεί/ούν ή χρησιμοποιηθεί/ούν γερανός/οί, η θέση εγκατάστασης των γερανών πρέπει να καθορίζεται στο χωροταξικό σχέδιο με βάση τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων και λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τα προς ανύψωση και διακίνηση φορτία, τους πιθανούς κινδύνους πρόσκρουσης ή πτώσης φορτίων σε πρόσωπα στην εργασία ή σε άλλα πρόσωπα εκτός εργοταξίου, ή σε άλλο εξοπλισμό ή εγκατάσταση του εργοταξίου ή γειτονικά υποστατικά ή κατασκευές. Σε περίπτωση εγκατάστασης και ταυτόχρονης χρήσης πέραν του ενός γερανού στον χώρο του εργοταξίου πρέπει να ετοιμαστεί ειδικό σχέδιο λειτουργίας και χρήσης των γερανών, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος σύγκρουσης και να αναπροσαρμοστεί ανάλογα το πρόγραμμα εργασιών και το ΣΑΥ.

Πριν από την εγκατάσταση του κάθε γερανού πρέπει να ετοιμαστεί στατική μελέτη για τη βάση στήριξής του σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.

Πριν από τη χρήση κάθε γερανού πρέπει αυτός να υποβάλλεται σε επιθεώρηση από αρμόδιο Επιθεωρητή του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας και να εξασφαλίζεται Έκθεση Ελέγχου.

13. Εκσκαφές

Στις περιπτώσεις όπου οι εργασίες του εργοταξίου περιλαμβάνουν βαθιές εκσκαφές θα πρέπει να καθορίζονται με βάση τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων, μεταξύ άλλων, το σύστημα / η μέθοδος αντιστήριξης των πρανών της εκσκαφής λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του εδάφους και τη γεωτεχνική μελέτη της περιοχής, τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα για την αποτροπή πτώσεων προσώπων και αντικειμένων μέσα στην εκσκαφή και την προστασία γειτονικών κτηρίων ή άλλων κατασκευών που τυχόν επηρεάζονται καθώς και τα μέσα ή/και ο εξοπλισμός πρόσβασης / διακίνησης των προσώπων μέσα στην εκσκαφή και εξόδου από την εκσκαφή.

14. Προσωρινές κατασκευές

Πριν από την έναρξη λειτουργίας του εργοταξίου πρέπει να ετοιμάζονται οι απαιτούμενοι στατικοί υπολογισμοί, τα κατασκευαστικά σχέδια και η μεθοδολογία ανέγερσης προσωρινών κατασκευών για σκοπούς εκτέλεσης των εργασιών του εργοταξίου.

15. Γραπτή Εκτίμηση των Κινδύνων

Πριν από την έναρξη της λειτουργίας του υποστατικού πρέπει να είναι διαθέσιμη στο υποστατικό Γραπτή Εκτίμηση των Κινδύνων (ΓΕΚ) που σχετίζονται με όλες τις διεργασίες και άλλες δραστηριότητες του υποστατικού / της εγκατάστασης / της επιχείρησής σας (διαγράφεται ανάλογα) με βάση την οποία να καθορίζονται τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων που επηρεάζονται.

Πρέπει να καθορίζονται με βάση τη γραπτή εκτίμηση για όλους τους κινδύνους από όλες τις δραστηριότητές σας, τα απαιτούμενα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα ανά θέση εργασίας και ανά δραστηριότητα (μηχανήματα / εξοπλισμό / ουσίες / υποστατικά / εγκαταστάσεις / διεργασίες). Στη γραπτή εκτίμηση κινδύνων πρέπει να περιλαμβάνονται οι πηγές κινδύνου, τα πρόσωπα που επηρεάζονται (π.χ. χειριστές, συντηρητές, προσωπικό καθαρισμού, επισκέπτες), τα μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί και τα πρόσθετα μέτρα (οργανωτικά και τεχνικά) που πρέπει να ληφθούν καθώς και τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών. Στα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η παροχή εκπαίδευσης, η εγκατάσταση εξοπλισμού, οι μέθοδοι εργασίας καθώς και το υλικό ή ο εξοπλισμός προστασίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί. Η εφαρμογή των μέτρων πρέπει να διασφαλίζεται μέσω διαδικασιών ή/και σχεδίου δράσης που καθορίζεται στο σύστημα διαχείρισης των κινδύνων.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για τη διαχείριση των θεμάτων ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας, η απαίτηση για ετοιμασία ΓΕΚ εφαρμόζεται σε όλα τα υποστατικά ανεξάρτητα του μεγέθους του υποστατικού ή του αριθμού των εργοδοτούμενων που εργοδοτούνται σε αυτά. Επίσης, επιβάλλεται η ύπαρξη και διάθεση της ΓΕΚ ακόμη και από τα αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα.

16. Μέσα διαφυγής

Κάθε χώρος εργασίας πρέπει να διαθέτει επαρκή και κατάλληλα μέσα διαφυγής (διαδρόμους, διόδους, οδούς και εξόδους) με την κατάλληλη σήμανση (πινακίδες) τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν, σε περίπτωση κινδύνου, ή άλλου επείγοντος περιστατικού, για την ασφαλή διαφυγή των εργαζομένων ή και άλλων προσώπων, χωρίς τα διαφεύγοντα πρόσωπα να εκτίθενται σε κίνδυνο. Θα πρέπει για τον σκοπό αυτό να διαφανεί, μέσα από την εκτίμηση των κινδύνων, κατά πόσο τα υφιστάμενα μέσα διαφυγής είναι ικανοποιητικά ή είναι αναγκαία η κατασκευή επιπρόσθετων οδών, διόδων, διαδρόμων, θυρών διαφυγής ή και επιπρόσθετων κλιμακοστασίων. Επιπρόσθετα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικοί όροι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου.

Συστήνεται όπως χρησιμοποιούνται σκάλες με ευθυτενή διαδρομή. Οι κυκλικές ή ελικοειδείς σκάλες που αποτελούν τις αποκλειστικές διαδρομές διαφυγής από κάποιο χώρο, δεν θεωρούνται ως ικανοποιητικά μέσα διαφυγής.

17. Θύρες κινδύνου

Οι θύρες κινδύνου που οδηγούν έξω από το κτήριο, πρέπει να ανοίγουν προς την κατεύθυνση της εξόδου (διαφυγής). Συστήνεται όπως οι θύρες κινδύνου εφοδιαστούν με

σύρτη πανικού ή με άλλο σύστημα / μηχανισμό που να επιτρέπει το εύκολο και άμεσο άνοιγμά τους από την εσωτερική πλευρά του κτηρίου. Οι θύρες κινδύνου πρέπει να είναι εφοδιασμένες με κατάλληλες πινακίδες.

18. Υλικά κατασκευής δαπέδων

Τα δάπεδα σε όλους τους χώρους εργασίας να κατασκευαστούν από κατάλληλα, αντισισθητικά και μη υδροπερατά υλικά, ικανοποιητικής αντοχής που να έχουν ομαλή επιφάνεια.

19. Διαφανή τοιχώματα

Τα διαφανή τοιχώματα και ιδιαίτερα τα εντελώς υαλωτά τοιχώματα, εφόσον βρίσκονται μέσα σε χώρους ή κοντά σε θέσεις εργασίας και σε διαδρόμους κυκλοφορίας, να επισημανθούν ευκρινώς και να είναι κατασκευασμένα από υλικά ασφαλείας ή να χωρίζονται κατάλληλα από τις εν λόγω θέσεις εργασίας και τους διαδρόμους κυκλοφορίας.

20. Πυράντοχα και ικανοποιητικής αντοχής υλικά κατασκευής

Τα υλικά κατασκευής όλων των τοίχων, δαπέδων, σκαλών, παταριών, οροφών και εσωτερικών διαχωρισμών πρέπει να είναι πυράντοχα και ικανοποιητικής αντοχής. Η χρήση υλικών όπως οπτόπλινθων (τούβλων) / τσιμεντοσανίδων / γυψοσανίδων είναι προτιμητέα.

21. Εσωτερικές επιφάνειες

Οι εσωτερικές επιφάνειες των τοίχων και διαχωριστικών να επικαλυφθούν με κατάλληλα επιχρίσματα, έτσι ώστε να είναι λείες για να επιτρέπεται ο καθαρισμός ή και το βάψιμό τους.

22. Επιτρεπόμενο Ύψος

Το χαμηλότερο σημείο της οροφής δωματίου που χρησιμοποιείται ως χώρος εργασίας, δεν πρέπει να ευρίσκεται από το δάπεδο ή το πάτωμα σε ύψος μικρότερο από 2,60 μέτρα.

23. Διάδρομοι κυκλοφορίας

Οι διάδρομοι και τα κλιμακοστάσια (εάν υπάρχουν) πρέπει να έχουν ικανοποιητικό πλάτος που να επιτρέπει τη διακίνηση προσώπων και υλικών. Οι διάδρομοι πρέπει να έχουν ικανοποιητικό πλάτος που να επιτρέπει ανάλογα με την περίπτωση τη διακίνηση τροχοφόρων, ατόμων και υλικών. Συστήνεται όπως οι διάδρομοι και τα κλιμακοστάσια έχουν ελεύθερο πλάτος τουλάχιστον 1,10m.

24. Κλιμακοστάσια

Πρέπει να τοποθετηθεί κατάλληλο κιγκλίδωμα, καθαρού ύψους τουλάχιστον 1,10m με χειρολισθήρα, σε κάθε ανοικτή πλευρά του κάθε κλιμακοστασίου (όπου αυτό εφαρμόζεται). Στην περίπτωση που στα κιγκλιδώματα υπάρχουν ανοίγματα που επιτρέπουν την πτώση προσώπων διαμέσου αυτών πρέπει να τοποθετείται ενδιάμεσα προστατευτική ράβδος ή άλλο εμπόδιο.

Τα κλιμακοστάσια πρέπει να φέρουν κατάλληλους χειρολισθήρες σε κάθε πλευρά.

25. Προστασία από πτώση

Πρέπει να τοποθετηθεί κατάλληλο προπέτασμα ή άλλη ισοδύναμη διάταξη προστασίας έναντι πτώσης, σε ανοίγματα δαπέδων, οριζόντιων ή κεκλιμένων επιφανειών, τοίχων και γενικά κατακόρυφων επιφανειών (π.χ. εσωτερικά ή εξωτερικά παράθυρα, εσωτερικές ή εξωτερικές βεράντες, οροφές κτηρίου (περιμετρικά ή εσωτερικά)), όπου υπάρχει κίνδυνος πτώσης προσώπων από ύψος μεγαλύτερο από 2,00m. Το προστατευτικό προπέτασμα ή άλλη διάταξη προστασίας που αναφέρεται πιο πάνω πρέπει να έχει ύψος τουλάχιστο 1,10m από το δάπεδο και όπου χρειάζεται να τοποθετείται ενδιάμεση προστατευτική ράβδος ή άλλο εμπόδιο, ώστε να μην δημιουργούνται ανοίγματα που να επιτρέπουν την πτώση προσώπων διαμέσου αυτών.

26. Θέσεις εργασίας σε ύψος

Θα πρέπει να προβλεφθούν ασφαλή και κατάλληλα μέσα πρόσβασης στις θέσεις εργασίας οι οποίες βρίσκονται σε ύψος, λαμβάνοντας υπόψη τη συχνότητα πρόσβασης, όπως σταθερές κλίμακες με κιγκλιδώματα ή/και ανελκυστήρες, καθώς επίσης και κατάλληλα αγκύρια ή/και άλλες διατάξεις για τη χρήση εξοπλισμού διάσωσης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

27. Αερισμός-Εξαερισμός

Πρέπει να διασφαλίζεται ικανοποιητικός αερισμός με φυσικά ή τεχνητά μέσα εξαερισμού σε κάθε χώρο του υποστατικού. Στους κλειστούς χώρους εργασίας (π.χ. γραφεία, αποθήκες, χώρους υγειονομικών διευκολύνσεων κ.λπ.) πρέπει να υπάρχει επαρκής νωπός αέρας. Στον συνημμένο **Πίνακα 1** καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας. Όπου ο καθοριζόμενος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα δεν μπορεί να επιτευχθεί με φυσικό αερισμό, πρέπει να χρησιμοποιούνται τεχνητά μέσα ή συστήματα. Στους χώρους εργασίας όπου ο αερισμός γίνεται μόνο με φυσικά μέσα πρέπει να υπάρχουν θύρες ή παράθυρα που να ανοίγουν κατευθείαν στο ύπαιθρο. Οι θύρες και τα παράθυρα πρέπει να έχουν εμβαδό όχι μικρότερο από το ένα δέκατο (1/10) του εμβαδού του χώρου εργασίας και να είναι έτσι κατασκευασμένα που να ανοίγουν τουλάχιστον κατά το μισό εμβαδό τους.

28. Τοπικά συστήματα συλλογής και απομάκρυνσης αναθυμιάσεων, σκόνης, αιωρούμενων μικροσωματιδίων

Πρέπει να εγκατασταθούν, όπου χρειάζεται, κατάλληλα τοπικά συστήματα τεχνητού εξαερισμού για τη συλλογή και απομάκρυνση, εκτός του χώρου εργασίας, της σκόνης και των επικινδύνων ή οχληρών αναθυμιάσεων που πιθανόν να παράγονται στις διάφορες διεργασίες.

29. Θερμοκρασία

Η θερμοκρασία στους χώρους εργασίας να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του ανθρώπινου οργανισμού κατά τον χρόνο εργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοζόμενες μεθόδους εργασίας και τη σωματική προσπάθεια που καταβάλλουν οι εργοδοτούμενοι. Ο συνημμένος **Πίνακας 2** καθορίζει τα ανώτατα όρια ασφαλούς έκθεσης σε θερμότητα καθώς επίσης και τα όρια ανέσεως του ανθρώπινου οργανισμού (Διορθωμένη Ενεργό

Θερμοκρασία). Ως εκ τούτου πρέπει να ληφθεί πρόνοια για την εγκατάσταση όπου χρειάζεται συστημάτων κλιματισμού (θέρμανσης, ή και ψύξης). Επίσης, μπορεί να ληφθούν μέτρα θερμομόνωσης του κτηρίου (π.χ. να γίνει επαρκής θερμομόνωση του εσωτερικού της οροφής με τη χρήση κατάλληλων πυράντοχων θερμομονωτικών υλικών) ή και άλλα κατάλληλα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η διορθωμένη ενεργός θερμοκρασία στον χώρο εργασίας βρίσκεται μέσα στα όρια ανέσεως.

30. Επαρκής φωτισμός

Στους χώρους εργασίας και διακίνησης προσώπων να εξασφαλίζεται και να διατηρείται επαρκής και κατάλληλος φωτισμός, είτε φυσικός είτε τεχνητός. Ειδικότερα ο τεχνητός φωτισμός πρέπει να είναι ανάλογος με το είδος και τη φύση της εργασίας, να ελαχιστοποιεί τη θάμβωση, να μη δημιουργεί υπερβολικές αντιθέσεις και εναλλαγές φωτεινότητας, να διαχέεται, κατευθύνεται και κατανέμεται σωστά. Στον συνημμένο **Πίνακα 3**, καθορίζεται η ελάχιστη ένταση φωτισμού σε Lux μετρούμενη στο οριζόντιο επίπεδο το ευρισκόμενο ένα μέτρο υπεράνω του εδάφους ή του δαπέδου, ανάλογα με τον τύπο του χώρου εργασίας.

31. Εφεδρικός φωτισμός

Σε όλα τα σημεία εξόδου διαφυγής καθώς και σ' άλλα κεντρικά σημεία των χώρων εργασίας, στα οποία ενδέχεται να βρίσκονται πρόσωπα τα οποία δεν θα έχουν ικανοποιητικό φωτισμό σε περίπτωση διακοπής της ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει να τοποθετούνται συστήματα εφεδρικού φωτισμού έκτακτης ανάγκης, έτσι ώστε όλα τα πρόσωπα που βρίσκονται στα κτήρια να δύνανται να εγκαταλείψουν με ασφαλή τρόπο αυτά σε περίπτωση διακοπής της ηλεκτρικής ενέργειας. Στις διόδους και εξόδους κινδύνου, τόσο εντός των χώρων εργασίας όσο και στη διαδρομή από τους χώρους εργασίας διαμέσου των κλιμακοστασίων προς το ισόγειο των κτηρίου καθώς και στους χώρους στάθμευσης, να εγκατασταθεί εφεδρικός φωτισμός ικανοποιητικής έντασης ίσης ή μεγαλύτερης από 1 lux. Στους χώρους εργασίας υψηλού κινδύνου, πρέπει να εγκατασταθεί εφεδρικός φωτισμός ικανοποιητικής έντασης ίσης ή μεγαλύτερης από 15 lux ή 10% της έντασης του κανονικού (ανάλογα με την εκτελούμενη εργασία) φωτισμού.

32. Διευκολύνσεις

Οι ακόλουθοι όροι αφορούν τις διευκολύνσεις (υγειονομικές, καθαρισμού, αποδυτηρίων και λήψης γευμάτων), οι οποίες πρέπει να παρέχονται, για χρήση από τα πρόσωπα στην εργασία.

1.A.1 Υγειονομικές διευκολύνσεις

- 32.1.1.** Στην περίπτωση που θα εργοδοτηθούν άνδρες και γυναίκες τότε πρέπει να κατασκευαστούν χωριστές υγειονομικές διευκολύνσεις για κάθε φύλο.
- 32.1.2.** Οι χώροι των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να έχουν κατάλληλη σήμανση, για κάθε φύλο.
- 32.1.3.** Οι χώροι των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να απομονωθούν από τους υπόλοιπους χώρους μέσω προθαλάμων και θυρών.
- 32.1.4.** Οι χώροι των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να εφοδιασθούν ανάλογα με το φύλο με ικανοποιητικό αριθμό αποχωρητηρίων και ουρητηρίων, που θα έχουν τα κατάλληλα διαχωριστικά παραπετάσματα τα

οποία θα τα καθιστούν αθέατα και ατομικά. Οι διευκολύνσεις, ανάλογα με τον αριθμό των προσώπων στην εργασία καθορίζονται στον συνημμένο **Πίνακα 4**.

32.1.5. Όλοι οι θαλαμίσκοι των αποχωρητηρίων πρέπει να έχουν θύρες εφοδιασμένες με σύστημα αυτόματης επαναφοράς και παράθυρα που να ανοίγουν απευθείας προς το ύπαιθρο για επαρκή εξαερισμό, τουλάχιστον πέντε εναλλαγών αέρα την ώρα. Σε περίπτωση που είναι πρακτικώς αδύνατον να διασφαλίζεται φυσικός εξαερισμός με παράθυρα πρέπει να επιτυγχάνεται ο απαιτούμενος στον **Πίνακα 1** αριθμός εναλλαγών αέρα με τεχνητό εξαερισμό.

32.1.6. Απαγορεύεται η απευθείας επικοινωνία των χώρων υγειονομικών διευκολύνσεων με οποιαδήποτε αίθουσα εργασίας. Η επικοινωνία αυτή πρέπει να γίνεται μέσω προθαλάμων, διαδρόμων ή παραπετασμάτων.

2.A.1 Διευκολύνσεις καθαρισμού

32.2.1. Πρέπει να κατασκευαστούν κατάλληλοι χώροι καθαρισμού, των εργαζομένων, χωριστά για κάθε φύλο.

32.2.2. Στους χώρους καθαρισμού των εργαζομένων πρέπει να τοποθετηθεί και ικανοποιητικός αριθμός νιπτήρων, σύμφωνα με τον συνημμένο **Πίνακα 5**, για τους εργοδοτούμενους που διακόπτουν την εργασία τους ταυτόχρονα, εκτός των θαλαμίσκων των αποχωρητηρίων.

32.2.3. Σε περίπτωση που επιβάλλεται από το είδος της δραστηριότητας ή από την υγιεινή (όπως έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες ή μόλυνση του δέρματος από επικίνδυνες, ερεθιστικές ή ρυπαντικές ουσίες) πρέπει να υπάρχουν κατάλληλα ντους με τρεχούμενο ζεστό και κρύο νερό απομονωμένα από τους υπόλοιπους χώρους των διευκολύνσεων καθαρισμού μέσω θυρών ή παραπετασμάτων. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να διατίθεται κατ' ελάχιστο ένα ντους ανά έξι εργαζόμενους που διακόπτουν ταυτόχρονα την εργασία τους.

32.2.4. Τα ντους πρέπει να απομονωθούν από τους υπόλοιπους χώρους των διευκολύνσεων καθαρισμού μέσω θυρών ή παραπετασμάτων.

32.2.5. Τα ντους και οι νιπτήρες πρέπει να εφοδιαστούν με ζεστό και κρύο νερό.

3.A.1 Αποδυτήρια

32.3.1. Όπου οι εργοδοτούμενοι πρέπει να φορούν ειδικά ρούχα εργασίας να τίθενται στη διάθεση των εργοδοτούμενων ξεχωριστά αποδυτήρια για άντρες και γυναίκες. Τα αποδυτήρια πρέπει να είναι κοντά στον χώρο διευκολύνσεων καθαρισμού, να είναι εφοδιασμένα με καθίσματα και να διαθέτουν ατομικές ιματιοθήκες, χωρητικότητας τουλάχιστον 0,25m³ η κάθε μια και να είναι επαρκώς αεριζόμενες.

4.A.1 Χώρος γευμάτων

32.4.1. Όπου λόγω της φύσης της εργασίας που εκτελείται ή των ουσιών που χρησιμοποιούνται η λήψη γευμάτων ή η κατανάλωση τροφής εντός του

χώρου εργασίας είναι επικίνδυνη για την υγεία των εργοδοτούμενων, πρέπει να διαμορφωθεί κατάλληλος χώρος λήψης γευμάτων. Στον χώρο λήψης γευμάτων να τοποθετηθούν τραπέζια με καθίσματα και νεροχύτης εφοδιασμένος με πόσιμο νερό, για τις ανάγκες όλων των προσώπων στην εργασία.

33. Ηλεκτρική εγκατάσταση

- 1.A.1** Η ηλεκτρική εγκατάσταση πρέπει να εκτελεστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας Έκδοσης του Βρετανικού Προτύπου BS7671, τους σχετικούς Κώδικες Πρακτικής για εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα χαμηλής τάσης, τους Κυπριακούς Νόμους (Κεφ. 170 – 171) και Κανονισμούς για τον Ηλεκτρισμό (οι περί Ηλεκτρισμού Κανονισμοί του 1941 μέχρι 2004) και τους Γενικούς Όρους Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας της ΑΗΚ για τον Ηλεκτρισμό. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει:
- 2.A.1** Να διασφαλιστεί ότι στο κτήριο θα υπάρχουν αναθεωρημένα ηλεκτρολογικά σχέδια της ηλεκτρικής εγκατάστασης όπως αυτή εγκρίθηκε από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου (κατόψεις με συστήματα φωτισμού και μικρής ισχύος καθώς επίσης και ηλεκτρικά διαγράμματα του κάθε πίνακα διανομής του κτηρίου).
- 3.A.1** Να τοποθετηθούν κατάλληλες σημάνσεις των ταυτοτήτων των ηλεκτρικών κυκλωμάτων των ηλεκτρικών διακοπών της εγκατάστασης (στην οποία να αναγράφεται ο εξοπλισμός ή το μέρος της εγκατάστασης το οποίο τροφοδοτούν) και του εξοπλισμού εργασίας (μηχανημάτων, εξοπλισμών κ.λπ.).
- 4.A.1** Τα ηλεκτρικά κυκλώματα που τροφοδοτούν φορητές ή κινητές συσκευές ή φορητό ή κινητό εξοπλισμό εργασίας μέσω ρευματοδοτών 13Α πρέπει να είναι εφοδιασμένα με αυτόματους διακόπτες διαρροής (Residual Current Devices RCDs) αμπερομετρικού τύπου ψηλής ευαισθησίας, τουλάχιστον 30mA ή και μικρότερης ή με άλλες κατάλληλες συσκευές, για προστασία των εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων από ηλεκτροπληξία.

Σε περίπτωση που η ηλεκτρολογική εγκατάσταση είναι σχεδιασμένη και κατασκευασμένη με άλλα συστήματα ή/και συσκευές προστασίας των προσώπων από άμεση ή έμμεση επαφή με τον ηλεκτρισμό τότε θα πρέπει να υποβληθεί στο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας σχετική βεβαίωση από αδειούχο ηλεκτρολόγο μελετητή που να βεβαιώνει, αφού μελετήσει και ελέγξει την εγκατάσταση ότι, τα συστήματα ή/και συσκευές αυτές παρέχουν το ίδιο επίπεδο προστασίας με αυτό που παρέχουν οι αυτόματοι αμπερομετρικοί διακόπτες διαρροής ψηλής ευαισθησίας.

34. Γεννήτρια

Σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί γεννήτρια για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, πρέπει αυτή να εγκατασταθεί αφού πρώτα εξασφαλισθούν όλες οι απαιτούμενες άδειες από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ανεξάρτητα από τις άδειες αυτές η γεννήτρια και όλη η ηλεκτρική εγκατάσταση του υποστατικού πρέπει να γειωθούν αποτελεσματικά και να ληφθούν συμπληρωματικά μέτρα προστασίας των εργαζομένων σε περίπτωση διαρροής ηλεκτρικού ρεύματος με την τοποθέτηση αυτόματου διακόπτη διαρροής (Residual Current Device) ευαισθησίας 30mA ή και μικρότερης.

35. Εξοπλισμός κατάσβεσης πυρκαγιάς

Οι χώροι εργασίας να εφοδιαστούν με επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς ο οποίος να περιλαμβάνει οπωσδήποτε και φορητούς πυροσβεστήρες. Για τον αριθμό και το είδος του πυροσβεστικού εξοπλισμού που χρειάζεται θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικοί όροι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου. Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να είναι ευπρόσιτος, ευδιάκριτος και να υποδεικνύεται με κατάλληλη σήμανση.

36. Σύστημα συναγερμού

Ανάλογα με τις διαστάσεις, τη χρήση των κτηρίου, τον υπάρχοντα εξοπλισμό και τον μέγιστο αριθμό των προσώπων που μπορούν να βρίσκονται εκεί, να εγκατασταθούν ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού, έτσι ώστε να ειδοποιούνται όλοι οι εργαζόμενοι ή και τα άλλα πρόσωπα, που πιθανόν να βρίσκονται στο κτήριο σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλου επείγοντος περιστατικού. Σχετικά με τα συστήματα πυρανίχνευσης και αυτόματης πυρόσβεσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικοί όροι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κύπρου. Στις περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται ή αποθηκεύονται ποσότητες εύφλεκτων ουσιών πρέπει πάντοτε να τοποθετούνται ανιχνευτές πυρκαγιάς και συστήματα συναγερμού.

37. Αδειοδότηση Αποθηκεύσεων Πετρελαιοειδών

Σημειώνεται ότι ο όρος αυτός δεν ισχύει για πρατήρια πετρελαιοειδών.

Σε περίπτωση που θα αποθηκεύονται πετρελαιοειδή στο υποστατικό θα πρέπει να ικανοποιούνται οι πρόνοιες της περί Πετρελαιοειδών νομοθεσίας ώστε να εξασφαλιστεί Άδεια Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών. Η Άδεια Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών απαιτείται για αποθηκεύσεις:

- (α) πετρελαιοειδών κλάσης Α (προϊόντα που είναι συνήθως γνωστά ως υγραέρια, βενζίνη αεροπλάνων, βενζίνη για κινητήρες, αργό πετρέλαιο και οποιοδήποτε άλλο πετρελαιοειδές με σημείο ανάφλεξης κάτω από 37,8 βαθμούς Κελσίου), όταν η αποθήκευση είναι πάνω από 18 λίτρα ή όταν η αποθήκευση είναι υγραέριο 450 λίτρα και πάνω,
- (β) πετρελαιοειδών κλάσης Β (προϊόντα που είναι συνήθως γνωστά ως καύσιμο αεριωθουμένων τύπου κηροζίνης, φωτιστικό πετρέλαιο, πετρέλαιο εσωτερικής καύσης / ντίζελ και οποιοδήποτε άλλο πετρελαιοειδές με σημείο ανάφλεξης όχι κάτω από 37,8 βαθμούς αλλά κάτω από 60 βαθμούς Κελσίου), όταν η αποθήκευση είναι πάνω από 455 λίτρα,
- (γ) πετρελαιοειδών κλάσης Γ (προϊόντα που είναι συνήθως γνωστά ως πετρέλαιο θέρμανσης, ελαφρύ Μαζούτ, βαρύ Μαζούτ, καύσιμο ορυκτέλαιο και οποιοδήποτε άλλο πετρελαιοειδές με σημείο ανάφλεξης όχι κάτω από 60 βαθμούς Κελσίου), όταν η αποθήκευση είναι πάνω από 1137 λίτρα.

38. Α Αποθηκεύσεις και Εγκαταστάσεις Υγραερίου (εκτός Πρατηρίων Υγραερίου)

Σε περίπτωση που στο υποστατικό θα γίνεται αποθήκευση υγραερίου, πρέπει επιπρόσθετα της περί Πετρελαιοειδών νομοθεσίας να τηρούνται οι αντίστοιχες πρόνοιες της περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία νομοθεσίας για το υγραέριο ως ακολούθως:

38.A.1

Για ποσότητες πέραν των 450 λίτρων πρέπει να εξασφαλιστεί Άδεια Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών.

38.A.2

Σε κάθε άλλη περίπτωση εφαρμόζονται ειδικότερα:

- (α) Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για την Αποθήκευση Κυλίνδρων Υγραερίου - 2η Έκδοση) Διάταγμα του 2010 (Κ.Δ.Π. 176/2010), στην περίπτωση που στο υποστατικό θα αποθηκεύεται ή φυλάσσεται μόνο υγραέριο σε κυλίνδρους και δεν γίνεται οποιαδήποτε χρήση υγραερίου.
- (β) Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για Μικρές Εγκαταστάσεις Υγραερίου) Διάταγμα του 2011 (Κ.Δ.Π. 201/2011), στην περίπτωση εγκαταστάσεων υγραερίου μόνο με κυλίνδρους, με μέγιστο αριθμό κυλίνδρων τους 3 και μέγιστη συνολική χωρητικότητα των κυλίνδρων τα 105 kg υγραερίου.
- (γ) Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για τις Εγκαταστάσεις Υγραερίου) Διάταγμα του 2010 και 2014 (Κ.Δ.Π. 530/2010 και Κ.Δ.Π. 517/2014), σε εγκαταστάσεις υγραερίου με:
 - ελάχιστο αριθμό κυλίνδρων υγραερίου τους 4 και μέγιστο τους 20 και μέγιστη συνολική χωρητικότητα των κυλίνδρων υγραερίου τα 500 kg.
 - δεξαμενές υγραερίου με συνολική χωρητικότητα των δεξαμενών υγραερίου μικρότερη από 200 m³.

Σημειώνεται ότι οι πιο πάνω αριθμητικές αναφορές σε κυλίνδρους υγραερίου περιλαμβάνουν τόσο τους πλήρεις όσο και τους κενούς κυλίνδρους.

Ο Κώδικας Κ.Δ.Π. 530/2010 προβλέπει ότι για εγκαταστάσεις υγραερίου που σχεδιάζονται με περισσότερους από 20 κυλίνδρους, ή όταν η χωρητικότητα των κυλίνδρων θα υπερβαίνει τα 500 kg πρέπει υποχρεωτικά να χρησιμοποιείται δεξαμενή κατάλληλου μεγέθους.

- (δ) Το περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για την Πυροπροστασία Εγκαταστάσεων με Υγραέριο) Διάταγμα του 2014 (Κ.Δ.Π. 522/2014, 21.11.2014).

Η αποθήκευση ή η χρήση υγραερίου σε υπόγειο χώρο απαγορεύεται.

38. Β Αποθηκεύσεις και Εγκαταστάσεις Υγραερίου σε Πρατήριο Υγραερίου

- 38.B.1 Η αποθήκευση και εγκατάσταση υγραερίου πρέπει να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για Πρατήρια και άλλους Χώρους Διανομής Υγραερίου Κίνησης) Διατάγματος του 2014 (Κ.Δ.Π. 521/2014, 21.11.2014) και των περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Κώδικας Πρακτικής για Εγκαταστάσεις Υγραερίου) Διαταγμάτων του 2010 και 2014 (Κ.Δ.Π. 530/2010, 31.12.2010 και Κ.Δ.Π. 517/2014, 21.11.2014).

- 38.B.2 Κατά την υποβολή της αίτησης για Άδεια Οικοδομής πρέπει επίσης να υποβληθούν μαζί με την αίτηση τα μηχανολογικά σχέδια που θα περιλαμβάνουν διαγράμματα P & ID (Σωληνώσεων & Εξοπλισμού) στα οποία θα φαίνονται και τα

σημεία ανίχνευσης του υγραερίου και το σύστημα πυρασφάλειας και να διαβιβαστούν στο Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας για σκοπούς διαβούλευσης.

- 38.B.3 Πριν την έναρξη των υπόγειων εργασιών πρέπει να ενημερώνεται το οικείο Επαρχιακό Γραφείο Επιθεώρησης Εργασίας για να επιβεβαιώνεται ότι οι εργασίες εκτελούνται σύμφωνα με τα σχέδια.

39. Ανελκυστήρας

1.A.1 Στην περίπτωση που στο υποστατικό θα εγκατασταθεί νέος ανελκυστήρας, αυτός πρέπει να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες των περί των Βασικών Απαιτήσεων (Ανελκυστήρες και Κατασκευαστικά Στοιχεία Ασφάλειας Ανελκυστήρων) Κανονισμών του 2016 (Κ.Δ.Π. 309/2016, 4.11.2016). Ο ανελκυστήρας πρέπει να φέρει σήμανση CE, να συνοδεύεται από οδηγίες χρήσης και συντήρησης στην ελληνική, καθώς και από τη Δήλωση ΕΚ Συμμόρφωσης που εκδίδει ο Εγκαταστάτης του ανελκυστήρα.

2.A.1 Σε περίπτωση ανελκυστήρα που προορίζεται για χρήση από μειονεκτούντα άτομα, ο ανελκυστήρας πρέπει, μεταξύ άλλων, να ικανοποιεί το εναρμονισμένο πρότυπο EN 81-70: 2003 με τίτλο «Κανόνες ασφάλειας για την κατασκευή και την εγκατάσταση ανελκυστήρων - Ειδικές εφαρμογές για ανελκυστήρες επιβατών και αγαθών – Μέρος 70: Προσιτότητα σε ανελκυστήρες ατόμων περιλαμβανομένων ατόμων με ειδικές ανάγκες», όπως αυτό εκάστοτε τροποποιείται.

Το πιο πάνω πρότυπο καθορίζει ανάμεσα σε άλλα, ότι η θύρα του ανελκυστήρα πρέπει να είναι αυτόματη ηλεκτρικά συρόμενη και να έχει καθαρό άνοιγμα 0,8 m και οι εσωτερικές διαστάσεις του θαλάμου πρέπει να είναι τουλάχιστον:

- (α) 1,25 m βάθος x 1,0 m πλάτος για ένα αναπηρικό τροχοκάθισμα,
- (β) 1,4 m βάθος x 1,1 m πλάτος για ένα αναπηρικό τροχοκάθισμα μαζί με συνοδό,
- (γ) 1,4 m βάθος x 2 m πλάτος για ένα αναπηρικό τροχοκάθισμα και άλλους χρήστες του ανελκυστήρα.

Η ακρίβεια στάσης του θαλάμου όταν ο ανελκυστήρας ακινητοποιείται στον όροφο πρέπει να είναι +/- 10 mm.

40. Κυλιόμενες Σκάλες

Κάθε κυλιόμενη σκάλα πρέπει να:

- (α) Διαθέτει Σήμανση CE από τον κατασκευαστή και
- (β) Συνοδεύεται από (β1) Δήλωση ΕΚ Συμμόρφωσης και (β2) Οδηγίες Χρήσης στην Ελληνική.

41. Πόρτες «τύπου γκαράζ» που ανοίγουν με πηγή ενέργειας διαφορετική από αυτή του ανθρώπου (π.χ. αυτόματες, τηλεχειριζόμενες, αλλά όχι χειροκίνητες)

Κάθε πόρτα «τύπου γκαράζ» πρέπει να:

- (α) Διαθέτει σήμανση CE από τον κατασκευαστή και

(β) Συνοδεύεται από (β1) Δήλωση ΕΚ Συμμόρφωσης και (β2) Οδηγίες Χρήσης στην Ελληνική.

42. Σήμανση

Στους χώρους εργασίας πρέπει να παρέχεται και να εξασφαλίζεται η ύπαρξη κατάλληλης σήμανσης ασφάλειας ή/και υγείας. Η σήμανση να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υπόδειξη των διόδων διαφυγής, των εξόδων κινδύνου, των θέσεων του πυροσβεστικού εξοπλισμού και των κουτιών πρώτων βοηθειών κ.λπ. Σχετικό φυλλάδιο με τη μορφή των διαφόρων σημάτων όπως αυτά ορίζονται στους περί Ελαχίστων Προδιαγραφών για τη Σήμανση Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π. 212/2000) υπάρχει στις εκδόσεις του ΤΕΕ που βρίσκονται στην ιστοσελίδα.

43. Εύφλεκτες ουσίες

Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιούνται εύφλεκτες ουσίες οι ουσίες αυτές πρέπει να φυλάσσονται είτε μέσα σε πυράντοχη αποθήκη είτε σε άλλο ασφαλή χώρο εκτός οποιουδήποτε υποστατικού ή εγκατάστασης όπου υπάρχουν πρόσωπα. Η αποθήκη με εύφλεκτα υλικά δεν πρέπει να είναι σε τέτοια θέση που να θέτει σε κίνδυνο τις οδούς ή τις εξόδους κινδύνου από τους χώρους εργασίας σε περίπτωση εκδήλωσης πυρκαγιάς. Η αποθήκη αυτή δεν πρέπει να επικοινωνεί καθόλου με τους χώρους εργασίας αλλά να έχει θύρα που να ανοίγει στην αυλή ή σε ανοικτό εξωτερικό χώρο.

Στην πυράντοχη αποθήκη πρέπει να υπάρχει σύστημα πυρανίχνευσης που να συνδέεται με σύστημα συναγερμού. Η αποθήκη πρέπει επίσης να έχει κατάλληλο αερισμό. Συστήνεται όπως, τα σημεία εξαερισμού τοποθετούνται ψηλά, κοντά στην οροφή και χαμηλά, κοντά στο δάπεδο. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να αποθηκεύονται στον ίδιο χώρο μη συμβατές χημικές ουσίες ή άλλα υλικά. Ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός στην πυράντοχη αποθήκη πρέπει να είναι κατάλληλου τύπου με την κατάλληλη σήμανση Εχ ή εχ. Επίσης, όλες οι μεταλλικές κατασκευές καθώς και ο μεταλλικός οπλισμός στα δομικά στοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα όπως π.χ. στο δάπεδο ή στην οροφή της αποθήκης, πρέπει να γειωθούν κατάλληλα, έτσι, ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία στατικού ηλεκτρισμού. Στην περίπτωση που θα αποθηκεύονται ουσίες με υγρή μορφή πρέπει να υπάρχει σύστημα συλλογής τυχόν διαρροών και συλλογή τους σε στεγανά φρεάτια.

44. Εκρήξιμες Ατμόσφαιρες

Όταν στο υποστατικό υπάρχει η πιθανότητα δημιουργίας εκρήξιμης ατμόσφαιρας θα πρέπει να καταρτιστεί «Έγγραφο Προστασίας από Εκρήξεις» (μελέτη ΑTEX). Με βάση το έγγραφο αυτό θα πρέπει να ληφθούν τα απαραίτητα τεχνικά ή/και οργανωτικά μέτρα ώστε όλες οι εργασίες και ειδικά οι εργασίες που μπορεί να επηρεαστούν ή να επηρεάσουν τις εκρήξιμες ατμόσφαιρες, να διεξάγονται με ασφάλεια.

45. Μηχανήματα με μηχανές εσωτερικής καύσης (π.χ. περνοφόρα)

Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται μηχανήματα με μηχανές εσωτερικής καύσης (όπως π.χ. περνοφόρα) μέσα στα κτήριο, θα πρέπει να εγκατασταθούν κατάλληλα συστήματα καθαρισμού των καυσαερίων που παράγονται ή τα μηχανήματα αυτά να αντικατασταθούν με άλλα ηλεκτροκίνητα.

46. Θόρυβος

Σε περίπτωση που στο υποστατικό θα εγκατασταθούν μηχανές οι οποίες κατά τη λειτουργία τους δυνατό να προκαλούν θόρυβο, πρέπει να τοποθετηθούν κατάλληλα συστήματα για τη μείωση του παραγόμενου θορύβου καθώς και της διάδοσης του, έτσι, ώστε η ημερήσια έκθεση των εργαζομένων να μην υπερβαίνει τα 87 dB(A) επί οκτώωρου βάσεως.

47. Μειονεκτούντα πρόσωπα

Στην περίπτωση που θα εργοδοτηθούν και μειονεκτούντα πρόσωπα, τότε, πρέπει να προβλεφθούν και να διαρρυθμιστούν, ανάλογα με τις ανάγκες αυτών των προσώπων, κατάλληλες θύρες, διάδρομοι, κλιμακοστάσια, διευκολύνσεις (καθαρισμού και υγειονομικές).

48. Αντικεραυνική Προστασία

Εκεί όπου επιβάλλεται λόγω της φύσεως του κτηρίου (π.χ. μεγάλο ύψος), ή των χαρακτηριστικών της εγκατάστασης, θα πρέπει να εγκαθίσταται κατάλληλη και επαρκής αντικεραυνική προστασία.

49. Εργασίες Βαφής

Οι ακόλουθοι όροι αφορούν τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση που θα εκτελούνται εργασίες βαφής και αναφέρονται στα βαφεία και τα δωμάτια στεγνώματος του υποστατικού:

- 46.1. Πρέπει να κατασκευαστούν κατάλληλα δωμάτια, πυράντοχης κατασκευής ως "βαφείο" και "στεγνωτήριο".
- 46.2. Στον χώρο του βαφείου πρέπει να εγκατασταθούν τοπικά συστήματα τεχνητού εξαερισμού για τη συλλογή και απομάκρυνση, εκτός του χώρου εργασίας, των αναθυμιάσεων.
- 46.3. Στους χώρους του βαφείου και στεγνωτηρίου πρέπει να εγκατασταθούν συστήματα εξαερισμού, έτσι ώστε να επιφέρονται 5-8 πλήρεις αλλαγές αέρος ανά ώρα με τη χρήση τεχνητών μέσων.
- 46.4. Οι ηλεκτρικοί κινητήρες των μηχανημάτων, οι εκκινητές των κινητήρων, τα συστήματα φωτισμού, τα ηλεκτρικά καλώδια, καθώς και οποιαδήποτε άλλη συσκευή ή ηλεκτρολογικός εξοπλισμός θα χρησιμοποιείται μέσα στην αίθουσα βαφείου, καθώς και στο στεγνωτήριο, πρέπει να είναι κατάλληλου και εγκεκριμένου για την περίπτωση τύπου με την κατάλληλη σήμανση Ex ή ex για να αποφεύγεται ο κίνδυνος ανάφλεξης.

50. Εργαστήριο επιδιόρθωσης οχημάτων

- 47.1. Στο εργαστήριο επιδιόρθωσης οχημάτων πρέπει να εγκατασταθεί σύστημα εξαγωγής, εκτός του χώρου εργασίας, των καυσαερίων που θα προκαλούνται από τη λειτουργία των μηχανών των οχημάτων. Το σύστημα αυτό θα πρέπει να ευρίσκεται συνέχεια σε λειτουργία ή να τίθεται σε λειτουργία μόλις τεθεί σε λειτουργία η μηχανή οχήματος για εξαγωγή των καυσαερίων εκτός του χώρου εργασίας.

- 47.2. Ο φωτισμός του συνεργείου αυτοκινήτων θα πρέπει να είναι επαρκής, ιδιαίτερα σε σημεία που υπάρχουν υψομετρικές διαφορές.
- 47.3. Η υπόγεια τάφρος επιθεώρησης πρέπει να διαθέτει σκάλα καθόδου και ανόδου με ασφαλή κλίση ώστε να εξασφαλίζεται η ασφαλής πρόσβαση στην τάφρο, καθώς και η ασφαλής απομάκρυνση από αυτήν σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης. Τα χείλη της τάφρου θα πρέπει να είναι ευδιάκριτα και να φέρουν λοξή διαγράμμιση μαύρο-κίτρινο ή λευκό-κόκκινο. Στο χείλος της τάφρου θα πρέπει να υπάρχει περιμετρικό θωράκιο ύψους 10 εκατοστών. Η τάφρος πρέπει να περιβάλλεται από φορητό προστατευτικό κιγκλίδωμα ή σχετική αλυσίδα, τα οποία θα τοποθετούνται γύρω από αυτή σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιείται.
- 47.4. Ο φωτισμός μέσα στην τάφρο πρέπει να είναι πιο έντονος από τον φωτισμό του υπόλοιπου χώρου εργασίας. Η ηλεκτρολογική εγκατάσταση μέσα στην τάφρο θα πρέπει να είναι αντιαεκρηκτικού τύπου ώστε να μην δημιουργείται σπινθήρας.
- 47.5. Οι συσκευές εκκένωσης δεξαμενών καυσίμου θα πρέπει να γειώνονται επαρκώς.
- 47.6. Σε περίπτωση που στο συνεργείο θα λειτουργήσει φρενόμετρο-κυλινδρόμετρο πάνω από υπόγεια τάφρο, τότε θα πρέπει να εγκατασταθούν μέσα στην τάφρο, σε ασφαλή απόσταση πριν και μετά το κυλινδρόμετρο, διατάξεις αίσθησης παρουσίας (φωτοκύτταρα) ούτως ώστε να διακόπτεται αυτόματα η λειτουργία του συστήματος, μόλις γίνεται αντιληπτή η παρουσία εργαζόμενου.

51. Χώρος χρήσης περονοφόρων

Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται μηχανήματα φορτοεκφορτώσης με μηχανές εσωτερικής καύσης μέσα στα κτήρια όπως περονοφόρα οχήματα, θα πρέπει να εγκατασταθούν κατάλληλα συστήματα καθαρισμού των καυσαερίων που παράγονται ή τα μηχανήματα αυτά να αντικατασταθούν με άλλα ηλεκτροκίνητα σύμφωνα με τον πιο πάνω Όρο που αφορά τα τοπικά συστήματα συλλογής και απομάκρυνσης αναθυμιάσεων, σκόνης, αιωρούμενων μικροσωματιδίων.

Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται ηλεκτροκίνητα μηχανήματα φορτοεκφορτώσης, τότε πρέπει να υπάρχει κατάλληλος χώρος φόρτισης των συσσωρευτών τους.

52. Αποβάθρες φόρτωσης

Οι αποβάθρες και οι εξέδρες φόρτωσης πρέπει να είναι κατάλληλες για τις διαστάσεις των μεταφερόμενων φορτίων και να διαθέτουν τουλάχιστον μία έξοδο. Επίσης, πρέπει να λαμβάνονται επαρκή και κατάλληλα μέτρα για προστασία έναντι πτώσης σύμφωνα με τον πιο πάνω Όρο που αφορά προστασία από πτώση.

Οι αποβάθρες φόρτωσης που υπερβαίνουν τα 15 μέτρα μήκος πρέπει να διαθέτουν τουλάχιστο μία έξοδο σε κάθε άκρο. Οι εξοδοι αυτές μπορεί να είναι μόνιμες κλίμακες ή κεκλιμένα επίπεδα.

53. Χώρος Φόρτισης Συσσωρευτών

Ο χώρος φόρτισης των συσσωρευτών υγρού τύπου (μπαταρίες) πρέπει να γίνεται σε ξεχωριστό δωμάτιο και οι αναθυμιάσεις να απομακρύνονται με κατάλληλου τύπου σύστημα συλλογής και απαγωγής τους σύμφωνα με τον πιο πάνω Όρο που αφορά τα

τοπικά συστήματα συλλογής και απομάκρυνσης αναθυμιάσεων, σκόνης, αιωρούμενων μικροσωματιδίων. Στον χώρο αυτό, ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός θα πρέπει να είναι αντιαεκρηκτικού τύπου και κατάλληλα γειωμένος για να αποφεύγεται ο κίνδυνος ανάφλεξης ή και έκρηξης. Ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός θα πρέπει επίσης να διαθέτει την κατάλληλη σήμανση (Εχ).

Επίσης όλες οι μεταλλικές κατασκευές καθώς και ο μεταλλικός οπλισμός στα δομικά στοιχεία από οπλισμένο σκυρόδεμα όπως π.χ. στο δάπεδο ή στην οροφή του εν λόγω δωματίου, πρέπει να γειωθούν κατάλληλα, ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία στατικού ηλεκτρισμού.

54. Ψυκτικοί θάλαμοι

Σε περίπτωση που θέσεις εργασίας βρίσκονται υπό την επίδραση πολύ υψηλών ή πολύ χαμηλών θερμοκρασιών πρέπει να υπάρχουν ειδικοί χώροι, προθάλαμοι στους οποίους η θερμοκρασία είναι κατάλληλη, έτσι ώστε οι εργοδοτούμενοι να μπορούν να προσαρμόζονται σταδιακά στην πολύ υψηλή ή πολύ χαμηλή θερμοκρασία που τυχόν επικρατεί στη θέση εργασίας τους σε σχέση με την επικρατούσα θερμοκρασία στον εξωτερικό και εσωτερικό χώρο.

Ειδικοί Όροι για χώρους όπου μετατρέπονται, συντηρούνται, επιδιορθώνονται και ελέγχονται οχήματα που χρησιμοποιούν υγραέριο για την κίνηση τους

55. Θέση ως προς τη στάθμη του εδάφους

Το υποστατικό πρέπει να είναι ισόγειος ή υπέργειος χώρος. Δεν επιτρέπεται επικοινωνία του με υπόγειους χώρους όπως για παράδειγμα η ύπαρξη κλιμακοστασίου (βλ. Εικόνα 1) ή καταπακτής.

Εικόνα 1: Παράδειγμα συγκέντρωσης υγραερίου σε υπόγειους χώρους ή σε λάκκους αποχετεύσεων

56. Λάκκοι – φρεάτια

Στα υποστατικά όπου γίνεται μετατροπή ή συντήρηση ή επιδιόρθωση οχημάτων με υγραέριο κίνησης (αλλά όχι τεχνικός έλεγχος οχημάτων όπου η παραμονή του οχήματος στον χώρο είναι σύντομη) δεν πρέπει να υπάρχει τάφος (λάκκος) που συνήθως χρησιμοποιείται για αλλαγή λαδιού ή πρόσβαση κάτω από το όχημα. Επίσης, απαγορεύεται η ύπαρξη ανοικτών λάκκων ή φρεατίων εντός του υποστατικού.

57. Ανίχνευση υγραερίου

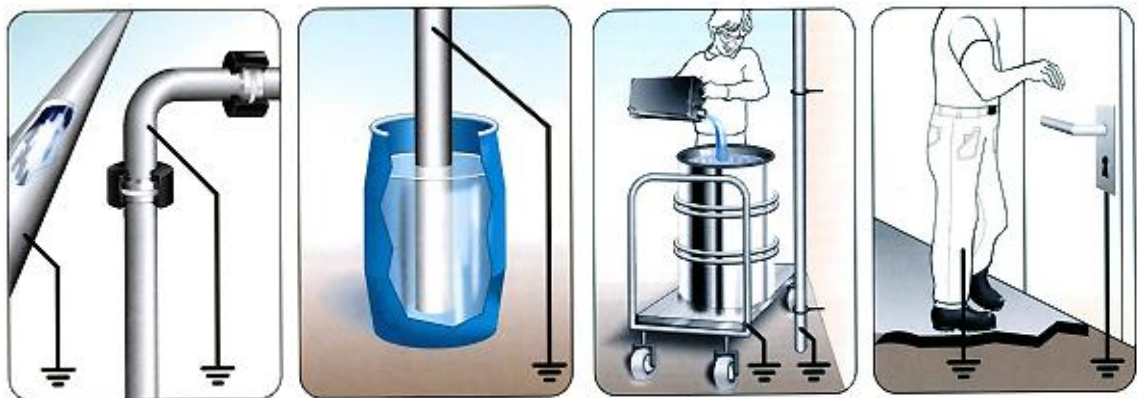
Όλος ο χώρος του υποστατικού πρέπει να καλύπτεται από επαρκή αριθμό ανιχνευτών διαρροής υγραερίου. Ο κάθε ανιχνευτής συνήθως μπορεί να καλύψει 50 τετραγωνικά μέτρα (m^2) και ο χώρος πρέπει να προστατεύεται με τουλάχιστον δύο (2) ανιχνευτές. Οι ανιχνευτές υγραερίου τοποθετούνται σε ύψος μέχρι 30 cm περίπου από το πάτωμα. Σε περίπτωση ενεργοποίησης οποιουδήποτε ανιχνευτή πρέπει να ενεργοποιείται σύστημα προειδοποίησης με σειρήνα και φωτεινό επαναλήπτη (φάρο) μέσα στο χώρο που να προειδοποιούν για την ύπαρξη υγραερίου στο χώρο.

58. Απαγόρευση χρήσης ανοιχτής φλόγας

Απαγορεύεται η χρήση συστημάτων θερμάνσεων χώρων με ανοιχτή φλόγα ή η χρήση ηλεκτρικών θερμαντικών σωμάτων αλογόνου και η χρήση συσκευών ανοιχτής φλόγας (π.χ. φιαλίδια υγραερίου).

59. Γείωση

Πρέπει να υπάρχει επαρκής γείωση τόσο του εξοπλισμού όσο και των σωληνώσεων, δοχείων κ.τ.λ. ώστε να γίνεται ικανοποιητική απαγωγή των ηλεκτροστατικών φορτίων που θα μπορούσαν να δημιουργήσουν σπινθήρες. Παραδείγματα γειώσεων φαίνονται στην Εικόνα 2.

Εικόνα 2: Παραδείγματα γειώσεων για αποφυγή σπινθήρων

60. Διασφάλιση επαρκούς αερισμού

Ο χώρος πρέπει να αερίζεται καλά ώστε να επιτυγχάνονται τουλάχιστον οι υποχρεωτικές από 5 έως μέγιστο 8 εναλλαγές του αέρα ανά ώρα.

61. Ειδική σήμανση για υγραέριο

Επιπρόσθετα από τον πιο πάνω γενικό όρο για τη σήμανση ασφάλειας ή/και υγείας που περιγράφεται πιο πάνω, πρέπει να υπάρχει ειδική σήμανση, η οποία να προειδοποιεί για την ύπαρξη υγραερίου. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν σημάνσεις για απαγόρευση του καπνίσματος και θερμών εργασιών. Παραδείγματα της σήμανσης δίνονται στην Εικόνα 3. Η σήμανση τοποθετείται σε εμφανή σημεία στο εσωτερικό του υποστατικού. Κάθε σήμανση πρέπει να έχει ελάχιστες διαστάσεις 20 x 20 cm.

Εικόνα 3: Παραδείγματα σημάνσεων

62. Ύπαρξη φορητής συσκευής ανίχνευσης υγραερίου

Πρέπει να υπάρχει φορητή συσκευή, αντεκρηκτικού τύπου, ικανή να ανιχνεύει διαρροές υγραερίου για διενέργεια τοπικών ελέγχων σε σημεία του υποστατικού ή του οχήματος που μετατρέπεται, συντηρείται, επιδιορθώνεται ή ελέγχεται.

63. Αποθήκευση υγραερίου με σκοπό τη μετάγγιση

Η εγκατάσταση συστήματος μετάγγισης υγραερίου κίνησης για σκοπούς δοκιμής των κινητήρων των οχημάτων που μετατρέπονται, συντηρούνται ή επιδιορθώνονται δημιουργεί αυξημένες απαιτήσεις ασφάλειας στο υποστατικό, με τις οποίες ο εργοδότης οφείλει να συμμορφωθεί και γι' αυτό προτιμητέα λύση είναι το γέμισμα των οχημάτων με υγραέριο κίνησης για σκοπούς δοκιμής να γίνεται σε πρατήρια πετρελαιοειδών με υγραέριο κίνησης μόνο.

Εάν τελικά γίνει εγκατάσταση συστήματος μετάγγισης στο υποστατικό, επιτρέπεται να υπάρχει μια δεξαμενή αποθήκευσης υγραερίου κίνησης χωρητικότητας σε νερό μεταξύ 450 και 500 λίτρων για σκοπούς δοκιμής μόνο. Απαγορεύεται η πώληση του υγραερίου

κίνησης. Το σύστημα του υγραερίου κίνησης, που περιλαμβάνει τη δεξαμενή υγραερίου, την αντλία, τις σωληνώσεις και την μάνικα, πρέπει να διαθέτει σήμανση CE και Δήλωση 14 ΕΚ Συμμόρφωσης και να είναι κατασκευασμένο και πιστοποιημένο ως σύνολο σύμφωνα με τους περί των Βασικών Απαιτήσεων (Εξοπλισμός υπό Πίεση) Κανονισμούς του 2003 και 2015 όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

Η αποθήκευση και η εγκατάσταση δικτύου υγραερίου πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Κώδικα Πρακτικής για Εγκαταστάσεις Υγραερίου (**Κ.Δ.Π. 530/2010**), του Κώδικα Πρακτικής για τα Πρατήρια Διανομής Υγραερίου Κίνησης (**Κ.Δ.Π. 521/2014**) και να έχει εκδοθεί Άδεια Αποθήκευσης Πετρελαιοειδών σύμφωνα με τον περί Πετρελαιοειδών Νόμο.

ΕΚΔΟΣΗ: ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΑΕΡΙΣΜΟΣ-ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ

**Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004
ΚΔΠ 174/2002 και ΚΔΠ 494/2004**

[Παράρτημα Ι, Παράγραφος 6]

<u>Τύπος Χώρου Εργασίας</u>	Ελάχιστος αριθμός αλλαγών αέρος ανά ώρα
Μεγάλος (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων, δωματίων με ύψος εσωτερικής οροφής μεγαλύτερο των πέντε μέτρων)	1-2
Ανοικτός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων επιδιορθώσεως, χώρων αποθηκεύσεως, αποδυτηρίων)	3-5
Κλειστός (περιλαμβανομένων μηχανουργείων, δωματίων λεβήτων και μηχανοστασίων, δωματίων καθαρισμού και αποχωρητηρίων, χυτηρίων, μαγειρείων, εστιατορίων).	5-8
Ειδικός (περιλαμβανομένων πλυντηρίων, στεγνοκαθαριστηρίων, αρτοποιείων, εσωτερικών δωματίων όπου εκτελούνται βαριές εργασίες)	10-15

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004
ΚΔΠ 174/2002 και ΚΔΠ 494/2004

[Παράρτημα Ι, Παράγραφος 7]

A. Ανώτατα Όρια Ασφαλούς Εκθέσεως σε Θερμότητα

Φόρτος Εργασίας	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Καθιστική Εργασία (2.6 Kcal/Kg/h)	30.0
<u>Ελαφρός – Ενδιάμεσος</u> (4.3 Kcal/Kg/h)	28.0
Βαρύς (<u>6.0 Kcal/Kg/h</u>)	26.5

B. Όρια Ανέσεως

Όρια Ανέσεως	Διορθωμένη Ενεργός Θερμοκρασία (°C)
Κάτω όριο	15.5
Άνω όριο	26.7

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΦΩΤΙΣΜΟΣ

**Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004
ΚΔΠ 174/2002 και ΚΔΠ 494/2004**

[Παράρτημα Ι, Παράγραφος 8]

Απαιτούμενη Διακριτικότητα	Τύπος χώρου εργασίας	Ελάχιστη Ένταση φωτισμού σε Lux
Ανεπαίσθητος	Εξωτερικός (περιλαμβανομένων δρόμων, αυλών ή χώρων με εφεδρικό φωτισμό εκτάκτου ανάγκης)	20
Πολύ μικρή	Μεγάλος και ανοικτός (περιλαμβανομένων αποθηκών, διαδρόμων και κλιμάκων)	50
Μικρή	Μικρός και ανοικτός (περιλαμβανομένων χώρων συσκευασίας, δωματίων λεβήτων και δωματίων καθαρισμού)	100
Μέτρια	Ενδιάμεσος (περιλαμβανομένων αρτοποιείων, μηχανουργείων και καταστημάτων)	200
Μεγάλη	Ειδικός (περιλαμβανομένων εργαστηρίων, δωματίων ελέγχου και γραφείων)	500
Πολύ μεγάλη	Ιδιάζων (περιλαμβανομένων σχεδιαστηρίων, χώρων κατασκευής και επιδιορθώσεως ωρολογίων και ραφείων όπου εκτελούνται λεπτής φύσεως συρραφές)	1000

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004
ΚΔΠ 174/2002 και ΚΔΠ 494/2004

[Παράρτημα Ι, Παράγραφος 20]

ΑΡΡΕΝΩΝ

Αριθμός αρρένων, εργοδοτούμενων κατά τον αυτό χρόνο	Ελάχιστος αριθμός υγειονομικών διευκολύνσεων	
	Αποχωρητήρια	Ουρητήρια
Έως 15	1	1
Έως 25	1	2
Έως 50	2	3
Έως 75	3	4
Ανά 35 επί πλέον	1	1

ΘΗΛΕΩΝ

Αριθμός θηλέων, εργοδοτούμενων κατά τον αυτό χρόνο	Ελάχιστος αριθμός αποχωρητηρίων
Έως 15	1
Έως 30	2
Έως 50	3
Έως 70	4
Ανά 30 επί πλέον	1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ

Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας
στους Χώρους Εργασίας Κανονισμοί του 2002 και 2004
ΚΔΠ 174/2002 και ΚΔΠ 494/2004

Παράρτημα Ι, Παράγραφος 19]

<u>Αριθμός εργοδοτούμενων που διακόπτουν την εργασία ταυτόχρονα</u>	<u>Ελάχιστος αριθμός νιπτήρων</u>
Έως 7	1
Έως 14	2
Ανά 10 επί πλέον	1